

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET ŠARIĆ i drugi protiv HRVATSKE

Zahtjevi br. 38767/07, 45971/07, 45974/07, 46081/07, 48420/07, 52794/07, 52800/07, 55769/07, 2830/08, 16100/08, 20908/08, 21316/08, 33528/08, 38570/08, 43104/08, 48223/08, 51350/08, 51532/08, 51535/08, 55447/08, 55450/08, 55513/08, 55619/08, 61242/08 i 61267/08)

PRESUDA

STRASBOURG

18. listopad 2011.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Šarić i drugi protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. Anatoly Kovler, *predsjednik*,

gđa Nina Vajić,

g. Peer Lorenzen,

gđa Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyeu,

g. Linos-Alexandre Sicilianos,

g. Erik Møse, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik* Odjela,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 27. rujna 2011. godine,

donosi sljedeću presudu koja je prihvaćena ovog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u predmetu pokrenut je na temelju 25 zahtjeva (br. 38767/07, 45971/07, 45974/07, 46081/07, 48420/07, 52794/07, 52800/07, 55769/07, 2830/08, 16100/08, 20908/08, 21316/08, 33528/08, 38570/08, 43104/08, 48223/08, 51350/08, 51532/08, 51535/08, 55447/08, 55450/08, 55513/08, 55619/08, 61242/08 i 61267/08) protiv Republike Hrvatske što ih je, na dane navedene u Dodatku I ove presude, 25 hrvatskih državljana ("podnositelji zahtjeva") podnijelo Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Sve podnositelje zahtjeva zastupao je g. I. Škarpa, odvjetnik iz Splita. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 9. lipnja, 9. srpnja, 15. i 16. rujna i 11. prosinca 2008. godine te 7. listopada 2009. predsjednik Prvog odjela odlučio je Vladu obavijestiti o zahtjevima. Također je odlučeno da će se istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti prigovora (članak 29. stavak 1.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Osobni podaci podnositelja zahtjeva navedeni su u Dodatku I ovoj presudi.

5. Podnositelji zahtjeva bili su djelatne vojne osobe zaposlene u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske. Godine 1996., 1997. i 1998. podnositelji zahtjeva su povremeno sudjelovali u operacijama razminiranja na novo oslobođenim područjima Hrvatske.

6. Na osnovi odluke ministra obrane od 18. rujna 1995. godine (vidi "Mjerodavno domaće pravo") imali su pravo na posebnu dnevnicu za taj rad.

7. Budući da im nisu bile isplaćene dnevnice, svaki podnositelj zahtjeva je dana 21. svibnja 2002. godine podnio građansku tužbu protiv države Općinskom sudu u Kninu, tražeći isplatu neisplaćenih dnevnica.

8. Država je odgovorila da je nastupila zastara jer je istekao trogodišnji zastarni rok za potraživanja iz radnih odnosa

9. Podnositelji zahtjeva su odgovorili tvrdnjom da su u nekoliko navrata pitali svog zapovjednika zašto dnevnice još nisu isplaćene. Njihov zapovjednik se raspitao kod svog nadređenog, koji se tada obratio Glavnom stožeru Oružanih snaga Republike Hrvatske. U konačnici, podnositelji zahtjeva su putem svog zapovjednika bili obaviješteni da njihova potraživanja nisu sporna i da će biti plaćena nakon što u tu svrhu budu osigurana sredstva u državnom proračunu. Pozivajući se na tu informaciju, podnositelji zahtjeva su tvrdili da je država priznala dug i da je time prekinut tijek zastarnog roka.

10. Dana 12. i 14. prosinca 2005. godine Općinski sud u Kninu presudio je u korist države i odbio tužbene zahtjeve podnositelja. Zaključio je da je, sukladno unutarnjim propisima Ministarstva obrane, jedina osoba ovlaštena priznati dug u ime Ministarstva prije nego što su podnositelji zahtjeva podnijeli svoje tužbe bio načelnik Središnjeg odjela za financije i njegovi nadređeni. Stoga opetovane izjave zapovjednika podnositelja, dane nakon što se isti raspitao kod svojih nadređenih sve do razine Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, da njihovi zahtjevi nisu sporni i da će im naknade biti isplaćene nakon što u tu svrhu budu predviđena sredstva u proračunu, ne predstavljaju priznanje duga koje bi moglo prekinuti tijek zastarnog roka propisanog zakonom.

11. Dana 3. i 10. travnja 2006. godine Županijski sud u Šibeniku odbio je žalbe podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjske presude, prihvativši u njima dana obrazloženja.

12. Kasnije ustavne tužbe podnositelja zahtjeva Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je u razdoblju od 18. rujna 2006. do 10. travnja 2008. godine. Odluke Ustavnog suda dostavljene su punomoćniku podnositelja zahtjeva na dane naznačene u Dodatku I ove presude.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

A. Odluka ministra obrane od 18. rujna 1995. godine

13. Odluka ministra obrane o isplatama posebnih dnevnica za vrijeme izvođenja radova na miniranju i deminiranju od 18. rujna 1995. godine, neobjavljena, glasi kako slijedi:

„1. Djelatni i pričuvni pripadnici oružanih snaga RH za vrijeme izvođenja radova na miniranju i deminiranju terena ostvaruju pravo na posebne dnevnicе.

2. Posebne dnevnicе obračunavaju se u iznosima propisanim Odlukom o visini dnevnicе za službene putovanje i visini naknade za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna i to od vremena polaska na obavljanje poslova miniranja i deminiranja, prema sljedećim uvjetima:

a) cijela dnevnicа za svaka 24 sata provedena na poslovima miniranja i deminiranja uključujući i provedeno vrijeme preko 12 do 24 sata;

b) pola dnevnicе za provedeno vrijeme preko 8 sati do 12 sati.

3. Popise osoba koje ostvaruju pravo na posebne dnevnicе sa specifikacijom sastavlja zapovjednik razine samostalne bojne i višoj, a ovjerava ga zapovjednik ZP, 1. HGZ, HRM, ili PZO. Ovjeren popis dostavlja se na isplatu blagajni POF-a na čijem području se obavljaju radovi miniranja i deminiranja, a najkasnije do trećega u mjesecu za protekli mjesec.

4. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. lipnja. 1995. godine

B. Zakon o parničnom postupku

14. Mjerodavni dio Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ br. 4/1977, 36/1977 (ispravak), 36/1980, 69/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990 i 35/1991 i Narodne novine br. 53/1991, 91/1992, 58/1993, 112/1999, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 84/2008 i 123/2008), glasi kako slijedi:

5.a. Ponavljanje postupka u povodu konačne presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode

Članak 428.a

"(1) Kad Europski sud za ljudska prava utvrdi povredu kojeg ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i dodatnih Protokola uz tu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, stranka može, u roku od trideset dana od konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava, podnijeti zahtjev sudu u Republici Hrvatskoj koji je sudio u prvom stupnju u postupku u kojemu je donesena odluka kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda, za izmjenu odluke kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi se uz odgovarajuću primjenu odredaba o ponavljanju postupka.

(3) U ponovljenom postupku sudovi su dužni poštivati pravna stajališta izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode.

PRAVO

I. SPAJANJE ZAHTJEVA

15. S obzirom da se svih dvadeset pet zahtjeva tiču sličnih činjenica i prigovora, te otvaraju istovjetna pitanja na temelju Konvencije, Sud ih odlučuje spojiti temeljem Pravila 42. stavka 1. Poslovnika Suda.

II. NAVODNA POVREDA ČL. 1. PROTOKOLA 1. UZ KONVENCIJU

16. Podnositelji zahtjeva prigovaraju da je odbijanje njihovih zahtjeva za isplatu posebnih dnevnica za poslove deminiranja od strane domaćih sudova povrijedilo njihovo pravo na mirno uživanje vlasništva. Pozivaju se na članak 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju koji glasi kako slijedi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

17. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Glede zahtjeva Vlade da se predmet briše s popisa predmeta

18. Pismom od 23. svibnja 2011. godine Vlada je obavijestila Sud da predlaže dati jednostranu izjavu u odnosu na svakog podnositelja zahtjeva radi rješavanja spornih pitanja istaknutih u zahtjevima. Nadalje, zatražila je da Sud obriše zahtjeve s popisa predmeta, sukladno članku 37. Konvencije.

19. U izjavi u odnosu na prvog podnositelja zahtjeva, s obzirom na presudu Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Lelas protiv Hrvatske* (br. 55555/08, 20. svibanj 2010.), i s obzirom da je ovaj predmet, u smislu relevantnih činjenica i primjenjivog prava, istovjetan predmetu *Lelas* da Vlada Republike Hrvatske:

“(a) priznaje da je u ovom predmetu došlo do povrede podnositeljeva prava na mirno uživanje vlasništva zajamčenog čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju; te

(b) je spremna isplatiti g. Milanu Šariću iznos od 7.200,00 eura na ime materijalne štete koja obuhvaća ukupan iznos dnevnica koje se duguju podnositelju, kao i ukupan iznos dospjele zatezne kamate, svu nematerijalnu štetu, te troškove domaćeg postupka i postupka pred Europskim sudom za ljudska prava, uvećano za sve poreze koji bi podnositelju mogli biti zaračunati

Ovaj iznos odgovara iznosu koji je podnositelj potraživao u zahtjevu za pravičnom naknadom. Iznos će biti preračunat u kune po tečaju na dan isplate, te će biti isplaćen

u roku 3 mjeseca od dana dostave odluke Suda, sukladno čl. 37. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava na račun koji odredi podnositelj zahtjeva. U slučaju da isplata ne bude izvršena u spomenutom tromjesečnom roku, Vlada se obvezuje podnositelju isplatiti običnu kamatu za razdoblje od protoka roka do isplate, po stopi jednakoj najnižoj kamatnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja zakašnjenja uvećanoj za tri postotna boda. Isplata će značiti konačno rješenje predmeta.“

20. Izjave u odnosu na ostale podnositelje zahtjeva razlikuju se samo glede iznosa koje je Vlada bila spremna platiti. Ti su iznosi navedeni u Dodatku I ovoj presudi.

21. U pismu od 15. lipnja 2011. godine podnositelji zahtjeva najprije su istaknuli da iznosi predloženi u jednostranim izjavama ne sadrže zateznu kamatu, koja je nastavila teći na iznos glavnice njihovih nepodmirenih potraživanja, te da bi ih stoga brisanje njihovih zahtjeva s popisa predmeta lišilo mogućnosti da dobiju tu kamatu. Uz to, brisanje s popisa predmeta spriječilo bi ponavljanje domaćih postupaka, jer je, temeljem članka 428.a Zakona o parničnom postupku (vidi stavak 14. ove presude), ponavljanje parničnog postupka dopušteno samo na osnovi presude, a ne i odluke Suda. Nadalje su objasnili da dospjelu zateznu kamatu na svoja potraživanja mogu ostvariti samo u slučaju ponavljanja domaćih postupaka. Kao primjer, istaknuli su da je nakon presude Suda u predmetu *Lelas* (vidi *Lelas protiv Hrvatske*, br. 55555/08, 20. svibnja 2010.) podnositelj zahtjeva u ponovljenom postupku pred domaćim sudovima dobio naknadu koja je, uslijed dospjele zatezne kamate, bila dvostruko veća od glavnice iznosa dugovanog na ime posebnih dnevnica. S obzirom na navedeno, iznosi koje Vlada navela u jednostranim izjavama ne mogu i ne predstavljaju potpunu naknadu za pretrpljenu štetu.

22. Vlada je u svom odgovoru od 6. srpnja 2011. godine prvo naglasila da je u svojim jednostranim izjavama: (a) izričito priznala povredu članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju u predmetima podnositelja zahtjeva, i (b) da je izrazila spremnost da svakom podnositelju zahtjeva isplati određen iznos kao naknadu za tu povredu. Predloženi iznosi točno odgovaraju onima koje potražuju podnositelji u svojim zahtjevima za pravičnom naknadom. Stoga je Vlada, ponudivši platiti točno one iznose koje potražuju podnositelji zahtjeva (svi zastupani po odvjetniku), ispoštovala financijska očekivanja podnositelja zahtjeva u postupku pred Sudom. Međutim, u svojim primjedbama na jednostrane izjave Vlade podnositelji zahtjeva su po prvi puta iznijeli potpuno nova znatno veća financijska očekivanja i istaknuli da bi samo ispunjenje takvih financijskih očekivanja ispravilo povredu o kojoj je riječ. S tim u vezi, Vlada je prvenstveno ustvrdila da su nova financijska očekivanja podnositelja zahtjeva neopravdana. Međutim, čak i da su ta nova očekivanja opravdana, Vlada je ustvrdila da su podnositelji zahtjeva imali pregršt prilika postaviti zahtjeve za pravičnu naknadu koji bi bili u skladu s tim očekivanjima. No, podnositelji zahtjeva

to očito nisu učinili, ostavivši Vladu bez ikakve druge mogućnosti nego da prizna zahtjeve za pravičnu naknadu koje su doista podnijeli.

23. Sud ponavlja da je člankom 37. Konvencije predviđeno da on može u svakoj fazi postupka odlučiti obrisati zahtjev s popisa predmeta kad okolnosti predmeta dovode do jednog od zaključaka navedenih pod (a), (b) ili (c) stavka 1. toga članka. Članak 37. stavak 1. omogućuje Sudu da određeni predmet obriše s popisa predmeta ako:

"iz bilo kojeg drugog razloga koji Sud utvrdi, više nije opravdano nastaviti s ispitivanjem zahtjeva."

24. Sud nadalje ponavlja da u određenim okolnostima on može obrisati zahtjev temeljem članka 37. stavka 1. (c) na osnovi jednostrane izjave tužene države, čak i ako podnositelji zahtjeva žele da se nastavi ispitivanje predmeta.

25. U tu će svrhu Sud pažljivo ispitati jednostrane izjave u svjetlu načela koja proizlaze iz njegove sudske prakse, osobito iz presude u predmetu *Tahsin Acar* (vidi *Tahsin Acar protiv Turske*, [GC], br. 26307/95, stavci 75.-77., ECHR 2003-VI); *WAZA Spółka z o.o. protiv Poljske* (dec.) br. 11602/02, 26. lipnja 2007. i *Sulwińska protiv Poljske* (dec.) br. 28953/03, 18. rujna 2007.).

26. Sud prima na znanje činjenicu da je Vlada u jednostranim izjavama izričito priznala povredu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju u predmetu svakog podnositelja zahtjeva, kao i da su iznosi koje je Vlada spremna platiti barem istovjetni iznosima koje su podnositelji zahtjeva potraživali u svojim zahtjevima za isplatu pravične naknade pred Sudom (vidi Dodatak I ovoj presudi).

27. Međutim, Sud želi pojasniti da je u svojoj presudi u predmetu *Lelas* dosudio g. Lelasu samo nematerijalnu štetu. Nadalje je presudio da je, glede materijalne štete, a s obzirom na narav prigovora podnositelja zahtjeva temeljem članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju i razloga iz kojih je utvrdio povredu toga članka, najprikladniji način za popravljjanje posljedica te povrede ponavljanje postupka kojem se prigovara (vidi naprijed citirani predmet *Lelas*, stavak 86.). Sud nadalje bilježi da je člankom 428.a Zakona o parničnom postupku (vidi stavak 14. ove presude) propisano da se parnični postupak može ponoviti na temelju presude Suda kojom je utvrđena povreda Konvencije. Slijedi, obratnim podrazumijevanjem, da se taj postupak ne može ponoviti na osnovi odluke Suda, kao što je, na primjer, odluka da se zahtjev briše s popisa predmeta pred Sudom (vidi *Hakimi protiv Belgije*, br. 665/08, stavak 21. od 29. lipnja 2010.).

28. U tom pogledu Sud bilježi da je g. Lelas nakon odluke Suda bio u mogućnosti ostvariti ponavljanje postupka u svom predmetu pred nacionalnim sudovima, čime je uspio sa svojim zahtjevom glede materijalne štete, te mu je dosuđen iznos glavnice koji je potraživao kao i zakonska kamata dospjela do datuma plaćanja. Međutim, bez mogućnosti da se u

njihovim predmetima ponovi postupak pred nacionalnim sudovima podnositelji zahtjeva ne bi mogli potraživati materijalnu štetu koju im je dužna Vlada Republike Hrvatske. Stoga bi se njihov položaj bitno razlikovao od položaja g. Lelasa.

29. U takvim okolnostima Sud nalazi da Vlada nije dokazala dovoljnu osnovu za zaključak da poštovanje ljudskih prava kako je definirano u Konvenciji i njenim Protokolima ne zahtjeva da Sud nastavi ispitivanje predmeta (vidi, na primjer *Kessler protiv Švicarske*, br. 10577/04, stavak 24. od 26. srpnja 2007. i *Pirali Orujov protiv Azerbajdžana*, br. 8460/07, stavak 31. od 3. veljače 2011.).

30. Sud stoga odbija zahtjev Vlade za brisanje predmeta s popisa, te će u skladu s tim nastaviti ispitivanje dopuštenosti i osnovanosti prigovora podnositelja zahtjeva temeljem članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju (vidi gore citirani predmet *Hakimi*, stavke 26.-30.).

B. Dopuštenost

31. Vlada osporava dopuštenost ovih prigovora s dvije osnove, konkretno, da su nespojivi s odredbama Konvencije *ratione materiae* i da podnositelji zahtjeva nisu iscrpili domaća pravna sredstva. Pri tome izlaže iste tvrdnje kao i u predmetu *Lelas* (naprijed citirano, stavci 40. i 45.).

32. U svom su se odgovoru podnositelji zahtjeva pozvali na iste argumente kao i one istaknute u predmetu *Lelas* (naprijed citirano, stavci 41. i 46.).

33. Sud ponavlja da je u svojoj presudi u predmetu *Lelas* odbio iste prigovore o nedopuštenosti koje je iznijela Vlada (vidi naprijed citirani predmet *Lelas*, stavke 42.-44. i 47.-53.), i ne vidi razloga da drugačije presudi u ovome predmetu.

34. Slijedi da Vladine prigovore u ovome predmetu koji se osnivaju na nespojivosti *ratione materiae* i navodnom neiscrpljivanju pravnih sredstava od strane podnositelja zahtjeva također treba odbiti.

35. Sud nadalje primjećuje da ovi prigovori nisu očito neosnovani u smislu članka 35. stavka 3. (a) Konvencije. Uz to primjećuje i da nisu nedopušteni ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da su dopušteni.

C. Osnovanost

36. Sud je već utvrdio povredu prava na mirno uživanje vlasništva temeljem članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju u predmetu u kojem se postavljaju slična pitanja kao i u ovim predmetima (vidi naprijed citirani predmet *Lelas*, stavke 71.-79.).

37. Pregledavši sve materijale koji su mu dostavljeni, Sud smatra da Vlada nije iznijela niti jednu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da dođe do drugačijeg zaključka u ovome predmetu.

Stoga je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

III. NAVODNA POVREDA ČL. 6. ST. 1. KONVENCIJE

38. Podnositelji zahtjeva su također prigovorili da su prethodno spomenuti parnični postupci bili nepošteni, navodeći da su domaći sudovi pogriješili u primjeni mjerodavnih odredbi materijalnog prava i da njihove odluke nisu bile propisno obrazložene. Pozvali su se na članak 6. stavak 1. Konvencije čiji mjerodavni dio propisuje kako slijedi:

"Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo da sud pravično. ... ispita njegov slučaj..."

39. Sud primjećuje da su podnositelji zahtjeva prigovorili ishodu postupka, koji sud ne može ispitivati na temelju toga članka osim ako je bio proizvoljan. Podnositelji zahtjeva nisu tvrdili da domaći sudovi nisu bili nepristrani ili da su postupci iz drugih razloga bili nepošteni, niti postoje dokazi u tom smislu. U svjetlu svih materijala kojima raspolaže, Sud smatra da su u ovome predmetu podnositelji zahtjeva mogli svoje tvrdnje podastrijeti sudovima koji su nudili jamstva predviđena člankom 6. stavkom 1. Konvencije i koji su se na te tvrdnje osvrnuli u odlukama koje su bile propisno obrazložene i nisu bile arbitrarne.

40. Slijedi da su ovi prigovori nedopušteni na temelju članka 35. stavka 3. (a) Konvencije kao očigledno neosnovani, te da ih stoga treba odbaciti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

41. Članak 41. Konvencije propisuje kako slijedi:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

42. Podnositelji zahtjeva su potraživali iznose u rasponu od 400 do 6.000 eura (EUR) na ime materijalne i nematerijalne štete, koji su konkretno navedeni u Dodatku I ove presude.

43. Vlada je osporila te zahtjeve

44. Sud ponavlja da presuda u kojoj je utvrdio povredu nameće tuženoj državi pravnu obvezu okončati povredu i ispraviti njene posljedice. Ako nacionalno pravo ne dozvoljava - ili dozvoljava samo djelomično - ispravljanje, članak 41. ovlašćuje Sud da oštećenoj strani dosudi pravednu naknadu koja mu se čini odgovarajućom (vidi predmet *Iatridis protiv Grčke* (pravedna naknada) [GC], br. 31107/96, stavci 32.-33., ECHR 2000-XI). S

tim u vezi Sud primjećuje da sada svaki podnositelj može podnijeti zahtjev za ponavljanje svog parničnog postupka u odnosu na koji je Sud utvrdio povredu Konvencije, temeljem članka 428.a Zakona o parničnom postupku (vidi stavak 14. ove presude). S obzirom na narav prigovora podnositelja zahtjeva temeljem članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju i razloga zbog kojih je utvrdio povredu toga članka, Sud smatra da je u ovome predmetu najprikladniji način za ispravljanje posljedica te povrede ponavljanje postupaka kojima se prigovara. Budući da slijedi kako domaće pravo dozvoljava takvo ispravljanje povrede, Sud smatra da nije pozvan dosuditi podnositeljima zahtjeva bilo koji iznos u odnosu na materijalnu štetu (vidi naprijed citirani predmet *Lelas*, stavak 86.).

45. S druge strane, Sud nalazi da su podnositelji zahtjeva zasigurno pretrpjeli nematerijalnu štetu. Stoga svakom podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos naveden u Dodatku II ovoj presudi, odnosno iznos potraživan po toj osnovi (vidi Dodatak I ovoj presudi), uvećan za sve poreze koji bi na taj iznos mogli biti naplaćeni.

B. Troškovi i izdaci

46. Podnositelji zahtjeva potražuju i iznose u rasponu od 1.300 do 2.600 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima, koji su konkretno navedeni u Dodatku I ovoj presudi. Potražuju i naknadu troškova i izdataka nastalih pred Sudom, bez određivanja konkretnog iznosa.

47. Vlada je osporila te zahtjeve

48. Prema praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj se dokaže da ih je stvarno i neophodno pretrpio i da je njihova visina bila razumna.

49. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim svakom podnositelju zahtjeva dosuditi iznos od 820 EUR na ime troškova i izdataka domaćih postupaka, uvećan za sve poreze koji bi im mogli biti naplaćeni na taj iznos.

50. Glede potraživanja podnositelja zahtjeva na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom, Sud bilježi da, temeljem Pravila 60. stavka 1. Poslovnika Suda, podnositelj zahtjeva koji želi da mu se dosudi pravedna naknada temeljem članka 41. Konvencije u slučaju da Sud utvrdi povredu njegovih ili njezinih prava iz Konvencije, mora postaviti konkretan zahtjev u tom smislu. Budući da podnositelji zahtjeva u ovome predmetu nisu postavili konkretne zahtjeve za naknadu troškova i izdataka pred Sudom, oni nisu poštovali prethodno spomenuti uvjet naveden u Pravilu 60. stavku 1. Poslovnika Suda. Stoga Sud ništa ne dosuđuje u odnosu na taj dio njihovih zahtjeva (Pravilo 60. stavak 3.).

C. Zatezna kamata

51. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Odlučuje* spojiti zahtjeve;
2. *Utvrđuje* da su prigovori koji se odnose na mirno uživanje vlasništva dopušteni, a ostatak zahtjeva nedopušten;
3. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju;
4. *Presuđuje*
  - (a) da tužena država treba isplatiti podnositeljima zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačna sukladno članku 44. stavku 2. Konvencije, slijedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja;
    - (i) svakom podnositelju zahtjeva na ime nematerijalne štete iznos naveden u Dodatku II ovoj presudi, uvećan za sve poreze koji bi se mogli naplatiti;
    - (ii) svakom podnositelju zahtjeva na ime troškova i izdataka iznos od 820 EUR (osam stotina i dvadeset eura), uvećan za sve poreze koje bi im mogli biti naplaćeni;
  - (b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca pa do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
5. Odbija preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 18. listopada 2011. godine, sukladno pravilu 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen
tajnik

Anatoly Kovler
predsjednik

Dodatak I.

br.	Zahtjev br.	Ime i prebivalište podnositelja zahtjeva	Datum dostave odluke Ustavnog suda	Podnesen dana	Naknada štete koja se potražuje	Ukupan iznos (naknada štete i troškova) koji se potražuje u zahtjevu	Iznos koji je predložila Vlada u jednostranoj izvaji
					Traženi troškovi		
1.	38767/07	G. Milan Šarić Split	24. siječanj 2007.	24. srpanj 2007.	5.000	7.200	7.220
					2.200		
2.	45971/07	G. Nebojša Vukas, Sinj	3. travanj 2007.	1. listopad 2007.	5.000	7.400	7.420
					2.400		
3.	45974/07	G. Žan Marasović, Split	23. ožujak 2007.	20. rujan 2007.	5.000	7.120	7.140
					2.120		
4.	46081/07	G. Davor Talaja, Otok	16. ožujak 2007.	13. rujan 2007.	3.000	5.400	5.420
					2.400		
5.	48420/07	G. Željko Čondić, Split	16. ožujak 2007.	14. rujan 2007.	1.000	2.460	2.480
					1.460		
6.	52794/07	G. Josip Maleš, Sinj	22. listopad 2007.	9. studeni 2007.	5.000	7.200	7.200
					2.200		
7.	52800/07	G. Marijan Bešlić, Split	22. listopad 2007.	9. studeni 2007.	3.200	5.800	6.645
					2.600		
8.	55769/07	G. Ivan Tokić, Split	12. listopad 2007.	28. studeni 2007.	6.000	8.400	9.260
					2.400		
9.	2830/08	G. Mate Bebić, Muć	29. listopad 2007.	7. prosinac 2007.	1.600	4.200	4.213,50
					2.600		

10.	16100/08	G. Milenko Vučak, Split	8. studeni 2007.	19. veljače 2008.	3.500	5.800	5.813,50
					2.300		
11.	20908/08	G. Dragiša Debevc, Split	12. listopada 2007.	11. travanj 2008.	6.000	8.400	8.413,50
					2.400		
12.	21316/08	G. Ivan Svalina, Crivac	28. veljača 2008.	16. travanj 2008.	2.000	4.500	5.260
					2.500		
13.	33528/08	G. Ivan Bitunjac, Otok	12. prosinac 2007.	12. lipanj 2008.	5.000	7.400	7.413,50
					2.400		
14.	38570/08	G. Marko Botica, Split	2. studeni 2007.	2. svibanj 2008.	2.400	5.000	5.760
					2.600		
15.	43104/08	G. Jure Piplica, Krivodol	18. veljače 2008.	18. kolovoz 2008.	1.000	3.000	3.013,50
					2.000		
16.	48223/08	G. Nikša Matas, Split	20. ožujak 2008.	18. rujan 2008.	600	2.100	2.113,50
					1.500		
17.	51350/08	G. Petar Šipić, Solin	31. ožujak 2008.	29. rujan 2008.	4.300	6.700	6.713,50
					2.400		
18.	51532/08	G. Željko Mlikota, Split	31. ožujak 2008.	29. rujan 2008.	3.800	5.900	5.913,50
					2.100		
19.	51535/08	G. Mirko Tešija, Lečevica	10. travanj 2008.	1. listopada 2008.	4.400	6.700	6.713,50
					2.300		
20.	55447/08	G. Mirko Bilobrck, Split	14. travanj 2008.	14. listopada 2008.	3.200	5.600	5.613,50
					2.400		

21.	55450/08	G. Slavko Milić, Split	16. travanj 2008	16. listopad 2008.	400	1.700	1.713,50
					1.300		
22.	55513/08	G. Ivica Runje, Sinj	17. travanj 2008.	17. listopad 2008.	4.400	7.000	7.013,50
					2.600		
23.	55619/08	G. Marijo Svalina, Split	9. svibanj 2008.	6. studeni 2008.	3.700	6.100	6.113,50
					2.400		
24.	61242/08	G. Ivica Šarac, Split	13. svibanj 2008.	13. studeni 2008.	4.000	6.400	7.160
					2.400		
25.	61267/08	G. Srećko Tešija, Lećevecica	28. svibanj 2008.	28. studeni 2008.	2.000	4.000	4.760
					2.000		

Dodatak II

Br.	Zahtjev br.	Ime podnositelja zahtjeva	Iznos koji je Sud dosudio na ime nematerijalne štete (u eurima)
1.	38767/07	G. Milan Šarić	5.000
2.	45971/07	G. Nebojša Vukas	5.000
3.	45974/07	G. Žan Marasović	5.000
4.	46081/07	G. Davor Talaja	3.000
5.	48420/07	G. Željko Čondić	1.000
6.	52794/07	G. Josip Maleš	5.000
7.	52800/07	G. Marijan Bešlić	3.200
8.	55769/07	G. Ivan Tokić	6.000
9.	2830/08	G. Mate Bebić	1.600

10.	16100/08	G. Milenko Vučak,	3.500
11.	20908/08	G. Dragiša Debevc	6.000
12.	21316/08	G. Ivan Svalina	2.000
13.	33528/08	G. Ivan Bitunjac	5.000
14.	38570/08	G. Marko Botica	2.400
15.	43104/08	G. Jure Piplica	1.000
16.	48223/08	G. Nikša Matas	600
17.	51350/08	G. Petar Šipić	4.300
18.	51532/08	G. Željko Mlikota	3.800
19.	51535/08	G. Mirko Tešija	4.400
20.	55447/08	G. Mirko Bilobrk	3.200

21.	55450/08	G. Slavko Milić	400
22.	55513/08	G. Ivica Runje	4.400
23.	55619/08	G. Marijo Svalina	3.700
24.	61242/08	G. Ivica Šarac	4.000
25.	61267/08	G. Srećko Tešija	2.000